

Byla C-28/23

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2023 m. sausio 24 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Okresný súd Bratislava III (Slovakija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. sausio 16 d.

Ieškovė:

NFŠ, a. s.

Atsakovė:

Slovenská republika (Slovakijos Respublika), atstovaujama *Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos švietimo, mokslo, mokslinių tyrimų ir sporto ministerija)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Slovakijos Respublikos švietimo, mokslo, mokslinių tyrimų ir sporto ministerija)

Pagrindinės bylos dalykas

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Futbolo stadiono statyba – Viešojo darbų pirkimo sutartis – Preliminarioji sutartis – Dotacijos sutartis – Sutarties kvalifikavimas kaip viešojo pirkimo – Sutarties absoliutus ir santykinis negaliojimas – direktyvos 2004/18/ES, 2014/24/ES ir 89/665/EEB

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aiškinimas, SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1 Ar dotacijos sutartis ir preliminarioji pardavimo sutartis, sudaryta tarp ministerijos (valstybės) ir neskelbiant konkurso atrinkto privatinės teisės subjekto, yra „viešojo darbų pirkimo sutartis“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies b punktą arba Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 6 dalies c punktą, jei dotacijos sutartis yra Europos Komisijos patvirtinta valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, dotacijos sutartimi priimtų įsipareigojimų dalykas yra valstybės įsipareigojimas skirti dotaciją ir privatinės teisės subjekto įsipareigojimas pastatyti statinį ministerijos nustatytais sąlygomis ir leisti sporto organizacijai naudotis šio statinio dalimi, o preliminariąja sutartimi priimtų įsipareigojimų dalykas yra privatinės teisės subjektui suteikta vienašalė galimybė, pasireiškianti valstybės įsipareigojimu išpirkti pastatytą statinį, ir šios sutartys sudaro tarpusavyje susijusią ministerijos ir privatinės teisės subjekto tarpusavio įsipareigojimų sistemą laiko ir materialiniu požiūriu?

2 Ar pagal Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies b punktą arba Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 6 dalies c punktą draudžiama valstybės narės nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią teisės aktas, kuris savo turiniu ar tikslu prieštarauja įstatymui arba kuriuo siekiama apeiti įstatymą, arba kuris prieštarauja geriems papročiams, yra absoliučiai (t. y. nuo pat pradžių – *ex tunc*) negaliojantis, jei šis įstatymo pažeidimas laikomas esminiu viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių pažeidimu?

3 Ar pagal Direktyvos 89/665 2d straipsnio 1 dalies a punktą ir 2 dalį draudžiama valstybės narės nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią teisės aktas, kuris savo turiniu ar tikslu prieštarauja įstatymui arba kuriuo siekiama apeiti įstatymą, arba kuris prieštarauja geriems papročiams, yra absoliučiai (t. y. nuo pat pradžių – *ex tunc*) negaliojantis, jei šis įstatymo pažeidimas laikomas esminiu viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių pažeidimu (apėjimu), kaip pagrindinės bylos atveju?

4 Ar Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies b punktą arba Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 6 dalies c punktą reikia aiškinti taip, kad šiomis nuostatomis draudžiama *ex tunc* preziumuoti, jog preliminarioji pardavimo sutartis, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, sukėlė teisinių pasekmių?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo 1 straipsnio 2 dalies b punktas

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 2 straipsnio 6 dalies c punktas, 18 straipsnio 1 dalis

1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (89/665/EEB) 2d straipsnio 1 dalies a punktas ir 2d straipsnio 2 dalis

2009 m. spalio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-536/07, EU:C:2009:664, 57 punktas

2014 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Impresa Pizzarotti*, C-213/13, EU:C:2014:2067, 41, 43 ir 44 punktai

2022 m. gegužės 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Austrija (Dar nepastatyto pastato nuoma)*, C-573/19, EU:C:2021:319, 49 ir 50 punktai

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Zákon z 26. februára 1964 č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (1964 m. vasario 26 d. Įstatymas Nr. 40/1964 dėl Civilinio kodekso) su vėlesniais pakeitimais (toliau – Civilinis kodeksas):

- 39 straipsnis: „Teisės aktas, kuris savo turiniu ar tikslu prieštarauja įstatymui arba kuriuo siekiama apeiti įstatymą, arba kuris prieštarauja geriems papročiams, yra negaliojantis“ (absoliutus teisės akto negaliojimas).
- 40a straipsnis: „Jei teisės akto negaliojimo pagrindas kyla iš 49a straipsnio, 140 straipsnio, 145 straipsnio 1 dalies, 479 straipsnio, 589 straipsnio ir 701 straipsnio 1 dalies nuostatų, teisės aktas laikomas galiojančiu, jei asmuo, su kuriuo susijęs teisės aktas, nesiremia teisės akto negaliojimu. Negaliojimu negali remtis tas asmuo, kuris pats jį sukėlė. Tas pats galioja tuo atveju, jei teisės aktas buvo sudarytas ne tokia forma, dėl kurios šalis susitarė (40 straipsnis). Jei teisės aktas prieštarauja visuotinai taikomam kainų reglamentavimui, jis negalioja tik tiek, kiek prieštarauja šiam reglamentavimui,

jei asmuo, su kuriuo jis susijęs, remiasi akto negaliojimu“ (santykinis teisės akto negaliojimas).

Zákon zo 14. decembra 2005 č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (2005 m. gruodžio 14 d. Įstatymas Nr. 25/2006 dėl viešųjų pirkimų ir tam tikrų įstatymų pakeitimo ir papildymo) su vėlesniais pakeitimais, 1 straipsnio 2 dalies m punktas, 1 straipsnio 7 dalis, 3 straipsnio 3 dalis ir 147a straipsnis

Zákon z 18. novembra 2015 č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (2015 m. lapkričio 18 d. Įstatymas Nr. 343/2015 dėl viešųjų pirkimų ir tam tikrų įstatymų pakeitimo ir papildymo) su vėlesniais pakeitimais, 1 straipsnio 2 dalies c punktas, 3 straipsnio 3 dalis, 10 straipsnio 3 dalis, 181 straipsnio 1 dalis ir 181 straipsnio 11 dalis

Glaustas faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos aprašymas

- 1 2006–2013 m. Slovakijos Respublikos vyriausybė (toliau – vyriausybė) priėmė keletą nutarimų dėl UEFA standartus atitinkančio *Národný futbalový štadión* (Nacionalinis futbolo stadionas, toliau – stadionas) statybos Slovakijoje. Projekto investuotojas (rangovas) turėjo būti atrinktas atviros procedūros būdu.
- 2 2013 m. liepos 10 d. vyriausybė neskelbdama jokių konkursų priėmė nutarimą Nr. 400/2013, kuriuo remdamasi *Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos švietimo, mokslo, mokslinių tyrimų ir sporto ministerija, toliau – Švietimo ministerija) turėjo sudaryti su konkrečia įmone, t. y. *Národný futbalový štadión, a. s.* (ieškovės *NFŠ, a. s.* teisinė pirmtakė), memorandumą, kuriame turėjo būti išdėstytos dotacijos skyrimo ir stadiono statybos sąlygos. Galutinis memorandumo tekstas jau buvo įtrauktas į nurodytą vyriausybės nutarimą. *Memorandum o spolupráci pri realizácii výstavby a prevádzke športovej infraštruktúry „Národný futbalový štadión“* (Memorandumas dėl bendradarbiavimo įgyvendinant sporto infrastruktūros „Národný futbalový štadión“ statybą ir eksploatavimą, toliau – memorandumas) buvo pasirašytas 2013 m. liepos 11 d.
- 3 2013 m. rugpjūčio 15 d. Švietimo ministerija ir *Národný futbalový štadión, a. s.* sudarė *Zmluva o podmienkach poskytnutia dotácie na výstavbu Národného futbalového štadióna* (sutartis dėl dotacijos Nacionalinio futbolo stadiono statybai skyrimo sąlygų; toliau – sutartis dėl dotacijos skyrimo sąlygų). Pagal šios sutarties nuostatas kvietimas teikti paraiškas dėl dotacijos sporto srityje skyrimo Nr. 2013-11 – „Národný futbalový štadión“ (toliau – kvietimas teikti paraiškas) buvo paskelbtas per 60 dienų nuo jos įsigaliojimo, t. y. 2013 m. rugsėjo 20 d. Pagal kvietimą teikti paraiškas kaip subjektas, turintis teisę pateikti paraišką, buvo nurodyta tik bendrovė *Národný futbalový štadión, a. s.*
- 4 2013 m. lapkričio 21 d. Švietimo ministerija ir *Národný futbalový štadión, a. s.*, remdamosi kvietimu teikti paraiškas, sudarė *Zmluva o poskytnutí dotácie zo*

štátneho biudžeta (sutartis dėl dotacijos skyrimo iš valstybės biudžeto). Dotacija buvo skirta neatrinkus iš didesnės suinteresuotųjų šalių grupės (be konkurso procedūrų taikymo), nes pagal kvietimo teikti paraiškas turinį vienintelis turintis teisę subjektas buvo bendrovė *Národný futbalový štadión, a. s.*, kaip matyti iš Vyriausybės nutarimo Nr. 400/2013.

- 5 Švietimo ministerija įsipareigojo skirti 27 200 000 EUR dotaciją stadiono statybos projektui įgyvendinti.
- 6 Bendrovė *Národný futbalový štadión, a. s.* įsipareigojo prisidėti prie stadiono finansavimo, padengdama ne mažiau kaip 60 % statybos išlaidų.
- 7 2016 m. gegužės 10 d. Švietimo ministerija, veikdama Slovakijos Respublikos vardu, kaip būsima pirkėja sudarė su bendrove *NFŠ, a. s.*, kaip būsima pardavėja, *Zmluva o budúcej (kúpnej) zmluve č. 0385/2016* (preliminarioji (pardavimo) sutartis Nr. 0385/2016; toliau – preliminarioji sutartis), kurioje buvo nustatytos žadėtosios stadiono pardavimo pagal bendrovės *NFŠ, a. s.* raginimą, sutarties sąlygos, be to, numatyta, kad pardavus rizika, susijusi su stadiono nuosavybe ir eksploatavimu, būtų perduota Slovakijos Respublikai. Preliminariosios sutarties dalį sudarė priedai, kuriuose pateiktos išsamios statinio – stadiono – techninių ir medžiagų parametrų specifikacijos. Taigi statinio charakteristikas nustatė Slovakijos Respublika, atstovaujama Švietimo ministerijos.
- 8 Tą pačią dieną, t. y. 2016 m. gegužės 10 d., Švietimo ministerija ir ieškovė sudarė dotacijos sutarties priedą Nr. 1, kuriuo *Slovenský futbalový zväz* (Slovakijos futbolo asociacija) buvo užkirstas kelias nemokamai naudotis tam tikromis stadiono erdvėmis.
- 9 Preliminarioji sutartis sukeltų teisinių pasekmių, jei būtų tenkinamos trys sąlygos, t. y. 1) sutartis būtų paskelbta centriniam valstybiniame sutarčių registre, 2) Europos Komisija priimtų sprendimą dėl preliminariojoje sutartyje ir dotacijos sutartyje numatytų sandorių vertinimo valstybės pagalbos priimtumo požiūriu ir 3) *Úrad pre verejné obstarávanie Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos viešųjų pirkimų tarnyba, toliau – tarnyba), kaip nacionalinė viešųjų pirkimų priežiūros institucija, išreikštų poziciją dėl preliminariojoje sutartyje numatytų sandorių suderinamumo su viešųjų pirkimų taisyklėmis.
- 10 2017 m. gegužės 24 d. Sprendimu SA.46530 Europos Komisija pripažino, kad valstybės pagalba, suteikta pirmiau aprašytos dotacijos ir pardavimo galimybės forma, yra suderinama su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, o tai reiškia, kad buvo įvykdyta antroji iš pirmiau nurodytų sąlygų, dėl kurių preliminarioji sutartis sukeltų teisinių pasekmių.
- 11 Kalbant apie trečiąją iš pirmiau nurodytų sąlygų, kai preliminarioji sutartis sukeltų teisinių pasekmių, tarnyba, nepaisydama Švietimo ministerijos prašymo, neišreiškė jokios privalomos pozicijos ir neatliko jokio preliminariojoje sutartyje numatyto sandorio patikrinimo, taigi nepatvirtino preliminariojoje sutartyje

numatyto sandorio. Tarnybos pirmininkė 2016 m. liepos 8 d. raštu atsiuntė tik neįpareigojantį atsakymą.

- 12 Šiuo metu vyksta šie teisiniai ginčai: 1) Švietimo ministerija ir Slovakijos Respublika reiškia ieškinį *NFŠ, a. s.* dėl visos 27 200 000 EUR dotacijos sumos, palūkanų ir bylinėjimosi išlaidų grąžinimo, nes dotacijos sutartis yra absoliučiai negaliojanti dėl jos neatitikties įstatymui; 2) bendrovė *NFŠ, a. s.* reiškia ieškinį Švietimo ministerijai ir Slovakijos Respublikai dėl neįgyvendinamos preliminariosios sutarties nuostatos, kuria nustatoma stadiono pardavimo kainos apskaičiavimo tvarka, turinio nustatymo; 3) bendrovė *NFŠ, a. s.* reiškia ieškinį Slovakijos Respublikai ir Švietimo ministerijai dėl 48 000 000 EUR dydžio netesybų sumokėjimo už tai, kad nebuvo sudaryta žadėtoji stadiono pardavimo sutartis pagal preliminariosios sutarties sąlygas; 4) bendrovė *NFŠ, a. s.* reiškia ieškinį Slovakijos Respublikai ir Švietimo ministerijai dėl 47 349 262,73 EUR dydžio žalos, susijusios su stadiono projektu, taip pat palūkanų ir išlaidų atlyginimo.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 13 Ieškovė teigia, kad be valstybės paramos, suteiktos dotacijos ir pardavimo galimybės forma, privatus investuotojas (ieškovė) nebūtų galėjęs pastatyti stadiono. Valstybės paramą šiam projektui sudarė dvi priemonės, t. y. dotacija, skirta remiantis dotacijos sutartimi, ir preliminariojoje sutartyje nustatyta galimybė. Pasak ieškovės, sutartimi dėl dotacijos skyrimo sąlygų ir memorandumu buvo sukurtas teisinis pagrindas, turėjęs garantuoti, kad jei kvietimo teikti paraiškas dėl dotacijos skyrimo stadiono statybai procedūros rezultatas jai bus sėkmingas, jai bus užtikrinta valstybės parama.
- 14 Be to, ieškovė teigia, kad iš preliminariosios sutarties nekyla jokie įsipareigojimo pastatyti ir vėliau parduoti stadioną Švietimo ministerijai. Taip yra todėl, kad, ieškovės nuomone, preliminarioji sutartis neatitinka viešosios pirkimo sutarties apibrėžties, nes pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tam, kad bet kokia sutartis būtų laikoma viešojo pirkimo sutartimi, iš jos turi kilti pareiga atlikti atitinkamus darbus, dėl kurios įvykdymo galima kreiptis į teismą. O preliminariojoje sutartyje tokio įsipareigojimo nėra. Ieškovė ginčija preliminariosios sutarties atlygintinumą, argumentuodama tuo, kad preliminariosios sutarties objektas yra tik ieškovei suteikta galimybė, o ne jos įsipareigojimas įgyvendinti sutartį.
- 15 Švietimo ministerija tvirtina, kad statant stadioną buvo pažeistos viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklės. Ji mano, kad sudarant sutartį dėl dotacijos skyrimo iš valstybės biudžeto buvo pažeistas įstatymas, nes dotacija buvo skirta ir sutartis sudaryta remiantis kvietimu, kuriame nebuvo numatytas pareiškėjų konkursas dėl lėšų. Todėl, Švietimo ministerijos nuomone, dotacijos sutartis yra negaliojanti pagal Civilinio kodekso 39 straipsnį (absolūtus negaliojimas).

- 16 Švietimo ministerija taip pat teigia, kad netaikant viešųjų pirkimų procedūrų ir iš esmės tiesiogiai sudarant viešojo pirkimo sutartį su bendrove *NFŠ, a. s.* buvo pažeistos ne tik viešuosius pirkimus reglamentuojančios teisės nuostatos, bet ir kiti Slovakijos Respublikos teisės aktai, kuriuose nustatytas konkurso organizavimas arba pareiga viešąsias lėšas valdyti taupiai ir veiksmingai.
- 17 Švietimo ministerija mano, kad sutartis dėl dotacijos skyrimo iš valstybės biudžeto ir preliminarioji sutartis sudaro tarpusavyje susijusią Švietimo ministerijos ir *NFŠ, a. s.* tarpusavio teisių ir pareigų sistemą laiko ir materialiniu požiūriu, kuria sąmoningai apeinamas Įstatymas Nr. 25/2006 dėl viešųjų pirkimų ir tam tikrų įstatymų pakeitimo ir papildymo su vėlesniais pakeitimais arba Įstatymas Nr. 343/2015 dėl viešųjų pirkimų, todėl ji yra absoliučiai negaliojanti nuo pat pradžių dėl prieštaravimo Įstatymui dėl viešųjų pirkimų arba jo apėjimo.
- 18 Švietimo ministerija tvirtina, kad rangovas (investuotojas) turėjo būti atrinktas skaidraus konkurso būdu ir pirmenybė neturėjo būti teikiama konkrečiam privatinės teisės subjektui.
- 19 Švietimo ministerija teigia, kad dotacijos sutartyje buvo nustatytos sąlygos, kurias turėjo atitikti stadionas (tai turėjo būti 4 kategorijos stadionas pagal UEFA standartą, jis turėjo atitikti tam tikrus reikalavimus dėl talpos, įrangos, matmenų, techninių parametrų, sporto atstovų rengimo ir t. t.). Švietimo ministerija buvo stadiono statybai vadovaujančio ir ją prižiūrinčio komiteto narė, todėl turėjo galimybę teikti pastabas dėl statybos ir naudojimo eigos, taip pat dėl kitų su statyba, finansavimu ir išorės konsultantų analizėmis bei nuomonėmis susijusių klausimų. Priežiūros komiteto užduotys ir kontrolė taip pat buvo tiesiogiai reglamentuotos preliminariojoje sutartyje (preliminariosios sutarties 4.1.1 punktas).
- 20 Be to, Švietimo ministerija mano, kad preliminariosios sutarties 2.2 punkte aiškiai nustatytas piniginis atlygis, apskaičiuojant pardavimo kainą (taip pat nurodant jos viršutinę ribą). Pačioje preliminariojoje sutartyje nustatyta procedūra, už kokią kainą valstybė turi įsigyti stadioną pagal žadėtąją pardavimo sutartį. Todėl visą preliminariojoje sutartyje nustatytą sandorį galima realiai įvertinti pinigais ir nėra svarbu, ar galutinė suma bus įrašyta į žadėtąją pardavimo sutartį, nes jau iš preliminariosios sutarties neabejotinai matyti, kad sutarties šalys kalba apie atlygintą sandorį. Pagal *NFŠ, a. s.* pateiktą „atlygintinumo ir neatlygintinumo“ sampratą praktiškai šiuo sąmoningu ir neteisėtu metodu būtų galima bet kokią atlygintą sutartį padaryti neatlygintina, žadėtąją atlygintą sutartį paverčiant įsipareigojimu preliminariojoje sutartyje, suteikiant „vienašalės galimybės“ sudaryti atlygintą žadėtąją sutartį teisę tik vienai sutarties šaliai (konkurso dalyviui).

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka

- 21 Reikia išsiaiškinti, ar i) dotacijos sutartis dėl statinio, kuris, be komercinės paskirties, taip pat bus skirtas sportui populiarinti visuomenėje, statybos ir

ii) preliminarioji sutartis, sudaryta tarp Švietimo ministerijos (valstybės) ir privatinės teisės subjekto, atrinkto neskelbiant konkurso, yra „viešojo darbų pirkimo sutartis“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 2 dalies b punktą arba Direktyvos 2014/23/EB 2 straipsnio 6 dalies c punktą, jei:

- dotacijos sutartis yra Europos Komisijos patvirtinta valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą,
  - dotacijos sutartyje nustatytų išpareigojimų objektas yra valstybės išpareigojimas skirti dotaciją, taip pat privatinės teisės subjekto išpareigojimas pastatyti statinį pagal Švietimo ministerijos nustatytas sąlygas ir leisti sporto organizacijai naudotis to statinio dalimi, ir
  - preliminariojoje sutartyje nustatytų išpareigojimų objektas yra privatinės teisės subjektui suteikta vienašalė galimybė – valstybės išpareigojimas išpirkti pastatytą statinį,
  - be to, šios sutartys sudaro tarpusavyje susijusią ministerijos ir privatinės teisės subjekto tarpusavio išpareigojimų sistemą laiko ir materialiniu požiūriu.
- 22 Pagrindinės bylos šalys nurodo, kad literatūroje ir jurisprudencijoje nėra išspręsta, ar viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimas lemia absoliutų sutarties negaliojimą (negaliojimą nuo pat pradžių – *ex tunc*), ar santykinį sutarties negaliojimą (*ex nunc*).
- 23 Atsižvelgdama į tai, ieškovė savo ieškinyje dėl preliminariosios sutarties turinio nustatymo dalyje dėl pardavimo kainos nustatymo nurodo, kad „nei literatūroje, nei jurisprudencijoje nėra iki galo išspręsta, ar viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimas lemia absoliutų ar santykinį sutarties negaliojimą“. Šiame kontekste ieškovė teigia, kad teisės akto (sutarties) negaliojimu negali remtis tas asmuo, kuris jį sukėlė (Civilinio kodekso 40a straipsnis).
- 24 Švietimo ministerija siekia, kad teisės aktas (sutartis) būtų pripažintas absoliučiai negaliojančiu, nes ginčijamų sutarčių visuma akivaizdžiai siekiama apeiti viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisykles, reglamentuotas Viešųjų pirkimų įstatyme ir Sąjungos teisėje.
- 25 Nacionalinė jurisprudencija šiuo klausimu nėra vienoda. Ieškovė remiasi *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas, Slovakija), kuris dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių pažeidimo taikė santykinio sutarties negaliojimo sampratą, sprendimais. O Švietimo ministerija remiasi *Ústavný súd* (Slovakijos Respublikos Konstitucinis Teismas) sprendimu, kuriame viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių pažeidimas siejamas su absoliučiu negaliojimu *ex tunc*, ir *Krajský súd v Bratislava* (Bratislavos apygardos teismas) sprendimu, kuriame šis teismas nusprendė, kad sutarties, kuri turėjo būti sudaryta laikantis teisės [viešųjų pirkimų] nuostatose nustatytos procedūros, bet taip nebuvo sudaryta, sudarymas taip pat daro tokią sutartį absoliučiai negaliojančia.

- 26 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia nustatyti, ar pagal Direktyvos 89/665 2d straipsnio 1 dalies d punktą ir 2d straipsnio 2 dalį draudžiama valstybės narės nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią teisės aktas, kuris savo turiniu ar tikslu prieštarauja įstatymui arba kuriuo siekiama apeiti įstatymą, arba kuris prieštarauja geriems papročiams, yra absoliučiai (t. y. nuo pat pradžių – *ex tunc*) negaliojantis, jei šis įstatymo pažeidimas laikomas esminiu viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių pažeidimu (apėjimu).

DARBINIS VERTINMAS